

Vergaderjaar 2006–2007

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 542

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 juni 2007

Bij brief van 25 mei 2007 (07-JUST-B-038) verzocht uw Commissie mij aan te geven wat de toegevoegde waarde is van het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie inzake de erkenning en tenuitvoerlegging van voorwaardelijke straffen en alternatieve sancties, mede gelet op het bestaande vergelijkbare instrument van de Raad van Europa. Hierbij voldoe ik aan uw verzoek.

In het kader van de Raad van Europa is op 30 november 1964 tot stand gekomen het Europees verdrag inzake het toezicht op voorwaardelijk veroordeelden of voorwaardelijk in vrijheid gestelden. Dit verdrag is in 1975 in werking getreden. Anno 2007 hebben negentien lidstaten van de Raad van Europa het verdrag geratificeerd, waaronder twaalf lidstaten van de Europese Unie. Het verdrag wordt in de praktijk niet of nauwelijks toegepast. Ook Nederland heeft weinig ervaring met de toepassing van het verdrag. De precieze redenen waarom het verdrag slechts door een beperkt aantal landen is geratificeerd en waarom, in geval van ratificatie, het verdrag niet wordt toegepast, zijn niet bekend. Ter gelegenheid van een door de Europese Commissie vorig jaar georganiseerde bijeenkomst van experts werden onder meer de onbekendheid van het verdrag, het gebrek aan termijnen in het verdrag en de ruim geformuleerde weigeringsgronden genoemd als oorzaken van de slechts sporadische toepassing van het verdrag.

De constatering dat het verdrag van de Raad van Europa amper wordt toegepast, hebben Duitsland en Frankrijk ertoe gebracht een voorstel in te dienen voor een kaderbesluit van de EU inzake de erkenning en tenuitvoerlegging van voorwaardelijke straffen en alternatieve sancties. Het verdrag geldt bovendien slechts voor een deel van de mede EU lidstaten. De aan het voorstel ten grondslag liggende gedachte is dat door het ontbreken van goede mogelijkheden om de tenuitvoerlegging van in het kader van een strafrechtelijke veroordeling opgelegde voorwaarden of een opgelegde alternatieve straf over te dragen aan een ander land, wordt afgezien van het opleggen van een voorwaardelijke of alternatieve straf bij

personen die geen vaste woon- of verblijfplaats hebben in het land van veroordeling. Het voorstel beoogt dus de positie van de burger te verbeteren die in een andere land dan het land waarin hij woont, vervolgd wordt voor een strafbaar feit. Het niet hebben van een vaste woon- of verblijfplaats in het land van berechting, kan geen argument meer zijn om van het opleggen van een voorwaardelijke of alternatieve straf af te zien. Op grond van het voorstel kan een voorwaardelijke of alternatieve straf aan de betrokkene worden opgelegd, zonder dat dit hem verplicht om in het land van veroordeling te blijven. Het voorstel draagt op deze wijze bij aan de resocialisatie van veroordeelden.

Nederland verwelkomt het Duits/Franse voorstel, omdat een werkend instrument op dit terrein kan bijdragen aan de genoemde doelstellingen. De mogelijkheden die het voorstel biedt, sluiten aan bij het beleid van de regering inzake voorwaardelijke en alternatieve straffen. Om ervoor te zorgen dat het kaderbesluit, indien eenmaal tot stand gekomen, ook daadwerkelijk wordt toegepast, is het van belang dat ingewikkelde en langdurige overdrachtsprocedures achterwege blijven. Daarnaast moet de regeling voorzien in voldoende flexibiliteit om de in een andere lidstaat van de EU opgelegde voorwaarden en/of straf in overeenstemming te brengen met het eigen recht.

Het ontwerp-kaderbesluit bevat een aantal elementen die eraan kunnen bijdragen dat een regeling tot stand komt die daadwerkelijk toepassing vindt. Het voorgestelde kaderbesluit gaat uit van een verplichting tot erkenning van de in een andere lidstaat van de EU opgelegde voorwaarden of alternatieve straf, waarbij slechts beperkte mogelijkheden tot weigering van die erkenning zijn. Verder voorziet het ontwerp-kaderbesluit in termijnen waarbinnen een beslissing genomen moet worden over de erkenning van de in de lidstaat van veroordeling opgelegde voorwaarden of alternatieve straf.

Het voorstel om alternatieve straffen onder het toepassingsbereik van het kaderbesluit te laten vallen is dan ook interessant, maar dient verder te worden bestudeerd. Het geeft lidstaten de mogelijkheid om ook deze straffen over te dragen, maar aangezien het bij alternatieve straffen veelal gaat om lichtere straffen van relatief korte duur, rijst de vraag of het werk en de tijd die zijn gemoeid met de overdracht van deze straffen in redelijke verhouding staan tot het belang van tenuitvoerlegging in de lidstaat waar de veroordeelde zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft. Aandachtspunt voor Nederland is in dit verband verder nog de vraag of ook een alternatieve straf (werkstraf) die door een officier van justitie is opgelegd bij wijze van strafbeschikking, na inwerkingtreding van de Wet OM-afdoening, onder de werkingssfeer van het kaderbesluit dient te vallen.

Over de verder invulling van de regeling in het kaderbesluit zal nog verder onderhandeld moeten worden, zodat een evenwicht wordt gevonden tussen de belangen van de lidstaat van veroordeling, de lidstaat van tenuitvoerlegging en de veroordeelde. Voor Nederland is van groot belang dat het kaderbesluit voorziet in voldoende flexibiliteit om de in een andere lidstaat van de EU opgelegde voorwaarden of alternatieve straf in overeenstemming te brengen met het Nederlandse recht. Gelet op de grote verschillen die er wat betreft voorwaardelijke en alternatieve sancties bestaan tussen de lidstaten, is er op dit punt meer ruimte nodig voor aanpassing dan is voorzien in het ontwerp-kaderbesluit inzake de wederzijdse erkenning van onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen.

In de onderhandelingen over het voorstel zal geprobeerd worden de regeling in het kaderbesluit zo eenvoudig mogelijk te maken en te voorzien in de flexibiliteit die een regeling over de overdracht van voorwaardelijke en alternatieve straffen vergt.

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin